

NÄSTAN FOSSILBRÄNSLEFRIA

11 skånska kommuners arbete för minskade klimatutsläpp

FOSSILBRÄNSLEFRIA KOMMUNER 2021

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Rapporten är en del av det EU-finansierade projektet Fossilbränslefria kommuner i Skåne 2.0.
Publikationen kan laddas ner via www.lansstyrelsen.se/skane/fbfk

Projektnamn: Fossilbränslefria kommuner i Skåne 2.0

Finansiering: Projektet har finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Utgiven av: Klimatsamverkan Skåne, 2021. Klimatsamverkan Skåne är en gemensam plattform där Region Skåne, Skånes Kommuner (tidigare Kommunförbundet Skåne) och Länsstyrelsen Skåne arbetar med klimatfrågor

Redaktörer: Eric Eliasson; Anna Bengtsson; Johannes Elamzon, Länsstyrelsen Skåne.
Annica Owesson, Skånes Kommuner.

Layout: Julia Martinsson, Länsstyrelsen Skåne

Framsida: Mostphotos

Kontakt: skane@lansstyrelsen.se

Rapportnummer: 2021:10

ISBN: 978-91-7675-220-3

Nästan fossilbränslefria

Den här rapporten beskriver hur elva skånska kommuner under år 2020 har arbetat för att bli fossilbränslefria och minska sina klimatutsläpp. Den innehåller siffror på var kommunerna står idag och beskriver vad de ska göra härnäst för att nå ännu längre. Vi kan konstatera att de är *nästan fossilbränslefria*.

Vadå nästan?

Med rapportens namn vill vi synliggöra att kommunerna har kommit långt när det gäller att fasa ut fossila bränslen ur el, värme, drivmedel och tjänsteresor. Men vi vill också peka på att det finns mycket kvar att göra om vi ser till verksamheternas fullständiga utsläpp av växthusgaser.

Samtidigt som kommunerna fortsätter att fasa ut det sista fossila bränslet ur exempelvis uppvärmning och drivmedel blickar de lite längre bort och försöker påverka utsläppen från bland annat entreprenader, livsmedel och förbrukningsmaterial.

De vidgar sina vyer och arbetar till exempel med sin konsumtion genom insatser som ökad livslängd för IT-produkter, minskat matsvinn samt återbruk av byggmaterial.

Det är inte alltid helt enkelt. Inom vissa områden har de redan plockat lågt hängande frukter, medan de bryter helt ny mark inom andra områden. Pandemin påverkar också möjligheten att genomföra insatser. År 2020 har därför delvis handlat om att planera, men nu är kommunerna uppe i startblocken och redo att sätta igång.

Vill du också hänga med? Tips på hur din organisation kan arbeta för fossilbränslefrihet finns på www.kfsk.se/fbf

Följ med på vår resa!

Eslöv

Helsingborg

Höör

Kristianstad

Lund

Malmö

Tomelilla

Hörby

Osby

Svalöv

Ystad

Projektgrupp Länsstyrelsen Skåne och Skånes Kommuner

Fr vänster: Anna Bengtsson, Johannes Elamzon,
Eric Eliasson, Annica Owesson.

INNEHÅLL

INFORMATION OM PROJEKTET	5
VAD INGÅR I RAPPORTEN?	5
ETT ÅR MED COVID-19	6
KOMMUNJÄMFÖRELSE	7
ESLÖV	10
HELSINGBORG	12
HÖÖR	14
KRISTIANSTAD	16
LUND	18
MALMÖ	20
TOMELILLA	22
HÖRBY	24
OSBY	25
SVALÖV	26
YSTAD	27
REGIONALA ORGANISATIONER	28

INFORMATION OM PROJEKTET

FOSSILBRÄNSLEFRIA KOMMUNER I SKÅNE 2.0

Eslöv, Helsingborg, Höör, Kristianstad, Lund, Malmö, Tomelilla

Projektet Fossilbränslefria kommuner i Skåne 2.0 är ett fortsättningsprojekt som bygger vidare på resultaten från projekten "Fossilbränslefria kommuner i södra Skåne" och "Fossilbränslefria kommuner i norra Skåne" som genomfördes år 2016 till 2018.

Fokus för Fossilbränslefria kommuner i Skåne 2.0 är att fasa ut fossil energi från kommunala verksamheter, framförallt från tyngre fordon och arbetsmaskiner, tjänsteresor, inköp av produkter och tjänster samt att visa ledarskap.

I den här rapporten finns även statistik för Hörby, Osby, Svalöv och Ystad. Dessa kommuner deltar inte i projektet, men var tidigare med i olika projekt med fokus på att fasa ut fossila bränslen från den kommunala verksamheten. De är med eftersom det är intressant att även följa deras resa för att bli fossilbränslefria.

Budget: 18 000 000 kr

Tid: 2019–2022

Huvudfinansiering: Europeiska regionala utvecklingsfonden

VAD INGÅR I RAPPORTEN?

Utgångspunkten är att inventera energianvändningen i den kommunala verksamheten för områdena el, uppvärmning, drivmedel, tjänsteresor och färdtjänst.

För el innebär detta exempelvis all köpt el till byggnader, el till gatubelysning, el till VA-verksamhet och el för uppvärmningsändamål.

För uppvärmning ingår all energi (exklusive el) som går åt till att värma kommunala verksamheter. När det gäller drivmedel ingår generellt det bränsle som kommunernas alla fordon och arbetsmaskiner använder. Inom tjänsteresor återfinns körning med privat bil i tjänsten, flygresor, tågresor och kollektivtrafikresor med Skånetrafiken. Vissa kommuner har också uppgifter för taxiresor, hyrbilar och båtresor. Resor med färdtjänst har även inventerats och visas i ett av diagrammen.

På respektive kommunuppslag finns mer detaljer om vad som ingår i statistiken och särskilda avvikelser. Dessutom finns ett fördjupande PM som beskriver statistiken, hur vi har räknat andel fossilbränslefritt samt klimatutsläpp på www.kfsk.se/fbf.

ETT ÅR MED COVID-19

– ETT ÅR LIKT INGET ANNAT

År 2020 var ett speciellt år på många sätt. En global pandemi tog världen med storm och påverkade det mesta. Så även de skånska kommuner som bestämt sig för att bli fossilbränslefria.

En tydlig förändring som skett under året är hur vi rest, eller snarare hur vi inte har rest. I den kategori som kallas tjänsteresor i denna rapport kan vi se en stor förändring i alla kommuner. Det är framförallt de längre resorna som minskat kraftigt. I genomsnitt minskade flygresorna med 85 procent jämfört med år 2019. De flygresor som gick från Skåne till Stockholm minskade nästan lika mycket, 76 procent. Längre tågresor (utanför Skåne) minskade med 55 procent.

Även körning med privat bil i tjänsten minskade, inte fullt lika mycket men med cirka en tredjedel jämfört med föregående år.

Kommunernas fordon använde ungefär lika mycket drivmedel som tidigare, i snitt minskade drivmedelsförbrukningen bara med fem procent. Det är ett tecken på att fordonsanvändningen inte varit särskilt annorlunda, till exempel har bilkörningen fortlöpt i hemtjänsten och i andra viktiga delar i den kommunala verksamheten.

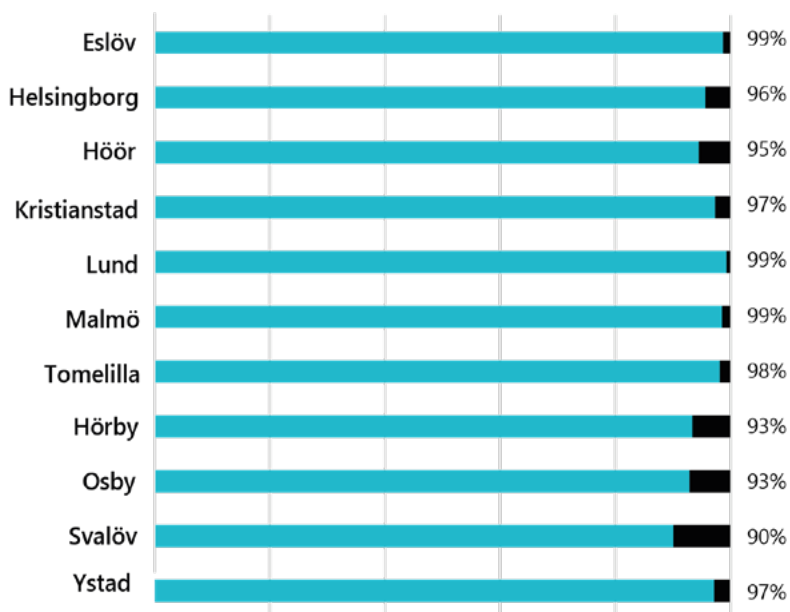
Under stora delar av året har många arbetat hemifrån för att minska smittspridningen av covid-19, vilket lett till tomma kontorslokaler och i viss mån minskad energiåtgång. Vissa kommuner har valt att till exempel dra ner på ventilationen för att på så sätt minska energianvändningen.

Kommer våra förändrade beteenden att kvarstå? Vad kan vi lära oss av pandemin? En sak vet vi i alla fall – kommunerna fortsätter sin resa för att bli fossilbränslefria.

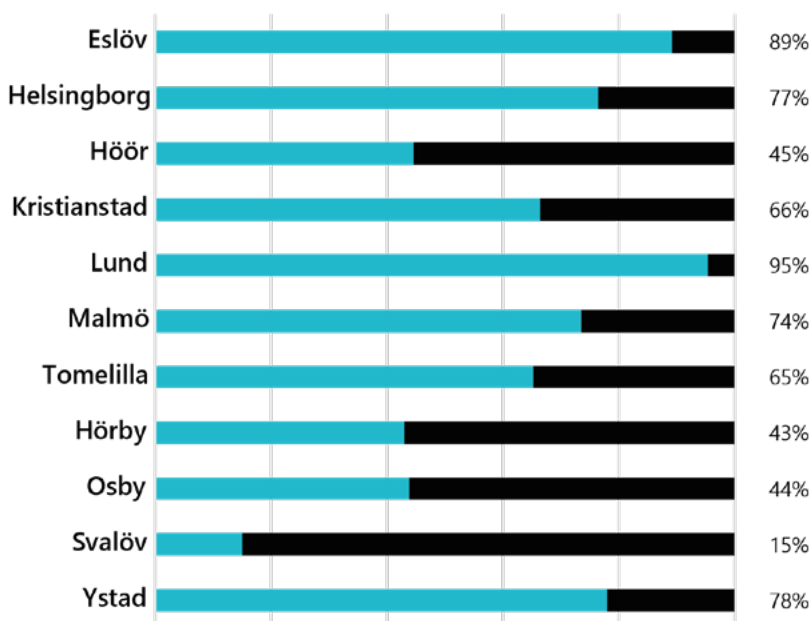
HUR LÅNGT HAR KOMMUNERNA KOMMIT?

ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRITT

- FÖR EL, UPPVÄRMNING, DRIVMEDEL, TJÄNSTERESOR OCH FÄRDTJÄNST I KOMMUNORGANISATIONERNA ÅR 2020

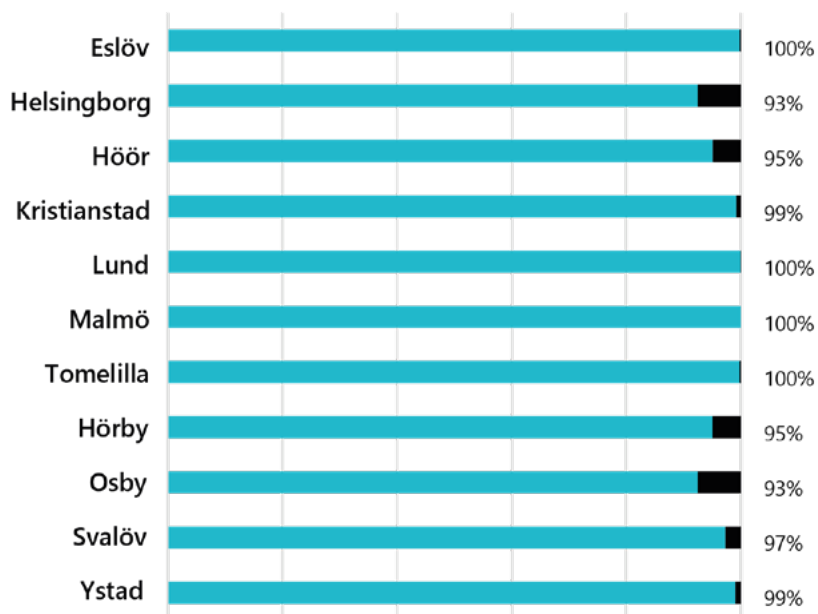
ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRIA DRIVMEDEL ÅR 2020*

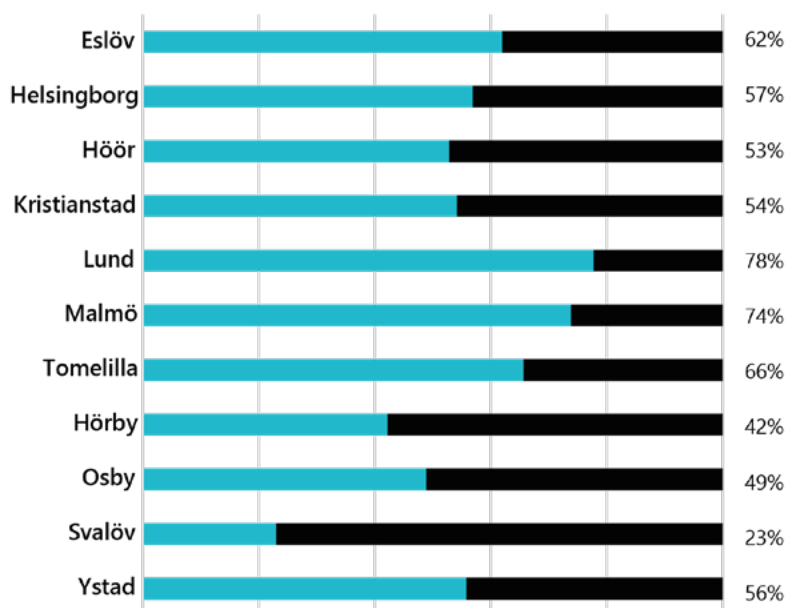
*Två saker påverkar statistiken: 1) El som drivmedel är väldigt energi-effektivt. Det innebär att andelen fossilfri energi kan minska om t.ex. diesel byts ut mot el, även om den totala energianvändningen minskar. 2) Huruvida en kommun har egna arbetsmaskiner/-fordon eller har dem på entreprenad.

Kommunala bolag är inkluderade i statistiken för vissa kommuner. Se respektive kommunuppslag för detaljer.

ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRI UPPVÄRMNING ÅR 2020

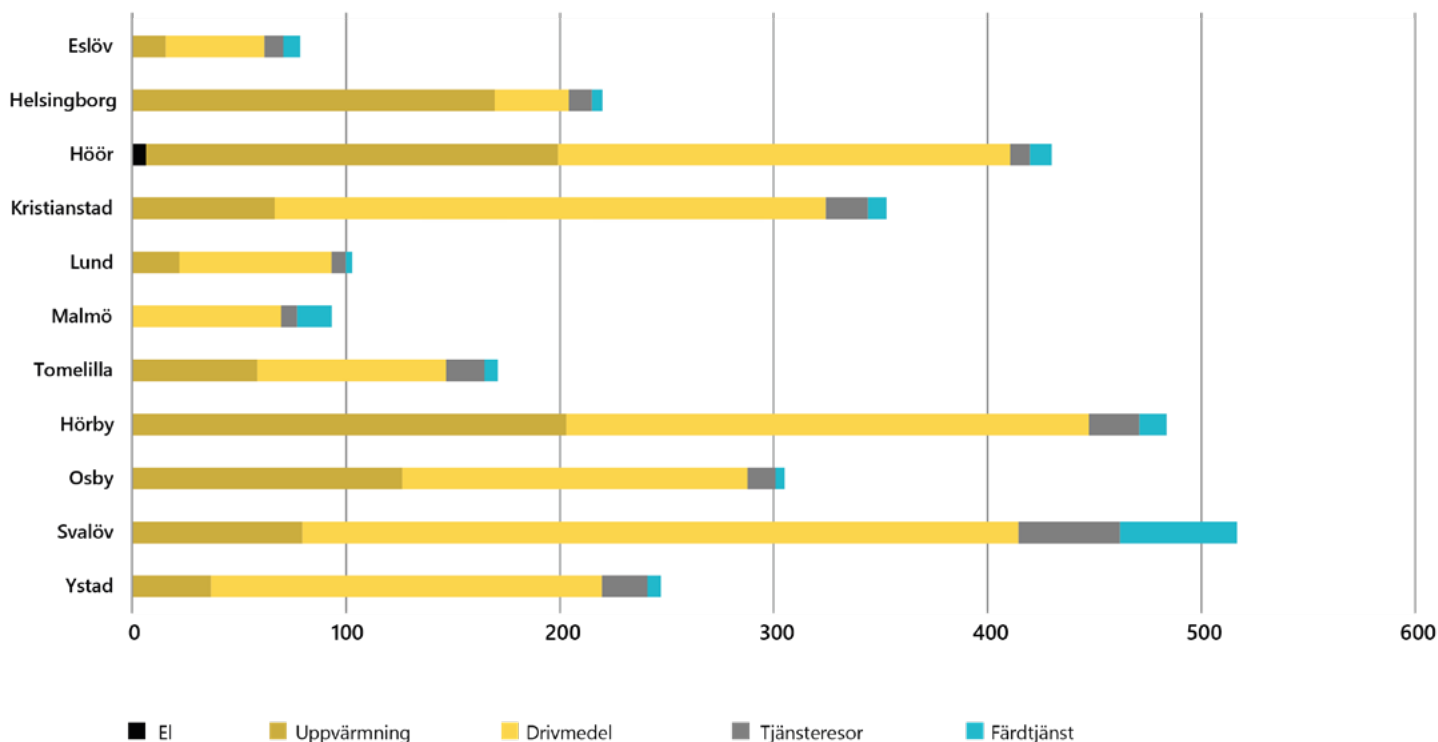
ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRIA TJÄNSTERESOR (KM) ÅR 2020

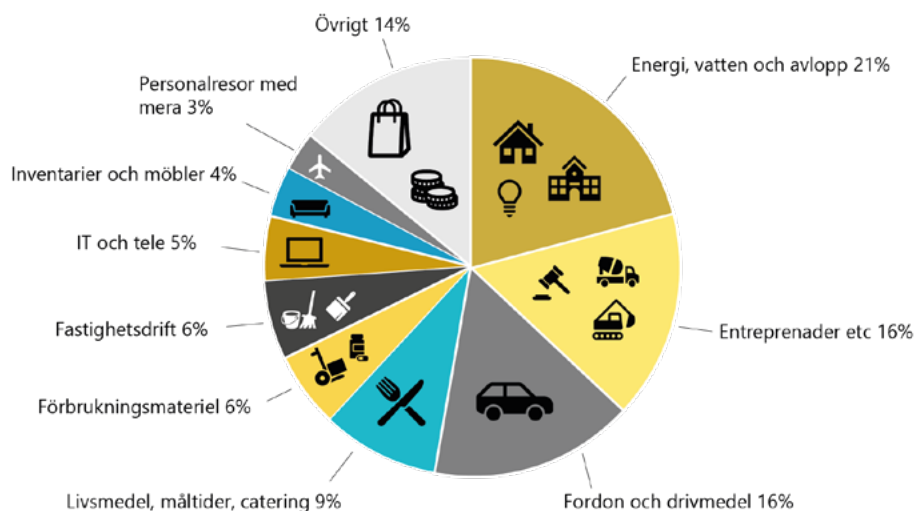
ALLA KOMMUNER SOM MEDVERKAR
I RAPPORTEN HAR 100%
FOSSILBRÄNSLEFRI EL.

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER FRÅN EL, UPPVÄRMNING, DRIVMEDEL, TJÄNSTERESOR OCH FÄRDTJÄNST FÖR KOMMUNORGANISATIONEN ÅR 2020 (KG CO₂/ÅRSANSTÄLLD)

Ett fördjupande PM om vilka uppgifter statistiken bygger på, hur vi har räknat andel fossilbränslefritt samt klimatutsläpp finns på www.kfsk.se/fbf

I denna rapport har vi inventerat utsläppen från el, uppvärmning, drivmedel, tjänsteresor och färdtjänst men inom den kommunala verksamheten finns fler områden som genererar utsläpp av växthusgaser. Att mäta och inventera växthusgasutsläppen från alla dessa områden är i nuläget ganska komplext och ingår därför inte i denna rapport. Men inom projektet har kommunerna börjat arbeta med att minska utsläppen och effektivisera resursanvändningen från en rad olika områden. Några exempel är insatser för att minska matsvinn, ökad livslängd för IT-produkter, återbruk och återvinning av byggmaterial och så vidare. Diagrammet till höger visar fördelning av växthusgasutsläpp i en kommun.

Figurtext: Fördelningen av växthusgasutsläpp i en genomsnittlig svensk kommun. Källa: [5492.pdf](#) (skr.se)

ESLÖV

På fyra år har andelen fossilbränslefria drivmedel nästan tredubblats och är idag nära 90 procent. Trots en hög fossilbränslefrihet hindrar det inte Eslövs kommun från att fortsätta leta efter sätt att minska sina utsläpp. Det finns arbete kvar att göra, till exempel:

- Att undersöka vilka arbetsmaskiner som kan bytas ut till fossilbränslefria alternativ.
- Arbeta för att minska kommunens flygresor och körning med privat bil i tjänst.
- Åtgärder för att minska indirekta koldioxidutsläpp, till exempel genom att minska matsvinn. Kommunen arbetar för att minimera mängden mat som slängs i onödan i skolmatsalarna.

”Eslöv är en av de kommuner i Skåne som kommit längst i arbetet för fossilbränslefrihet och det kan vi vara stolta över. Det är bara möjligt genom alla medarbetares insatser.”

KONTAKT
Johan Bogaert

INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,3 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 3,6 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el,
uppvärmning, drivmedel
och tjänsteresor år 2020

Fordonspoolen som ersatte skrivbordslådebilarna

I källaren på Eslövs kommunhus, alldeles intill garaget, finns ett grått skåp med massor av nycklar. Helena Ohlsson, som är bilpoolssamordnare i Eslövs kommun, knappar in sin pinkod och omedelbart lossnar en av nycklarna. Den går till en av gasbilarna i kommunens nya fordonspool.

– Vi kartlade kommunens bilar och såg att många medarbetare hade vad jag kallar för skrivbordslådebilar, alltså bilar som egentligen mest står stilla. Därför bestämde vi oss för att starta en fordonspool som just nu består av cyklar, elcyklar, gasbilar och en elbil, berättar Helena.

Sällananvändare har fått lämna ifrån sig sina bilar och kan nu istället nyttja poolen, som används till allt från miljöinspektioner till att transportera rollatorer. Fordonen bokas via kommunens reseguide, som ger förslag i enighet med kommunens reseriktlinjer.

– Du anger vart du ska och får då upp resor som i första hand är med gång eller cykel, i andra hand med kollektivtrafik och annars med bil. Behövs ett fordon hämtar du nyckeln här i skåpet som är öppet dygnet runt, sju dagar i veckan, säger Helena.

Pandemin har dessvärre gjort det svårt att mäta hur stor skillnad fordonspoolen egentligen gör när det gäller användningen av fossila bränslen.

– Vi har ju avvecklat en hel del bilar som vi inte har ersatt, men pandemin har varit speciell med många inställda möten och mycket arbete hemifrån, så än har vi inte facit. Tiden får utvisa vad det här ger.

HELSINGBORG

- I dag kan 97 procent av stadens personbilar drivas fossilbränslefritt. I slutet av år 2020 byttes ett antal dieseldrivna specialfordon ut vilket kommer ge utslag i nästa års drivmedelsstatistik. Fokus framöver är att minska dieselanvändningen i arbetsmaskiner; kommunens egna och de anlitade entreprenörernas.
- För att bidra till stadens mål om ökat cyklande undersöker Helsingborg hanteringen och utbudet av tjänstecyklar. Bland annat granskas rutiner, policys, hur ofta cyklarna används och servas. Dessutom undersöks möjligheterna att hantera cyklarna centralt, med ett system liknande det som finns för stadens tjänstebilar.
- I projektet Det hållbara köket ska engångsartiklar och plastprodukter fasas ut från köken på vårdboenden och i skolor. Projektet är i full gång med workshops och inventeringar.
- Under år 2020 har fastighetsförvaltningen avslutat andra etappen av projektet Solvision. Nu finns 14 000 m² solceller på stadens tak som svarar för fem procent av elanvändningen i stadens lokaler.

”Den övervägande delen av våra arbetsmaskiner och -fordon finns hos våra entreprenörer. Att få de fossilbränslefria, genom att ställa krav i upphandlingar, är en av våra absolut största utmaningar.”

KONTAKT

Elin Sundqvist
Anna Aguayo Kjellman

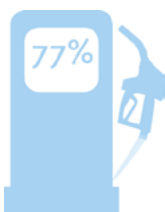
INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel**

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

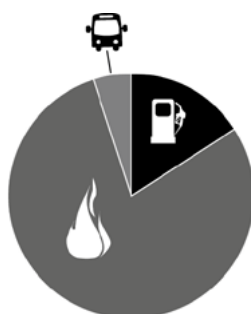

Totalt 2,3 varv runt jorden med flyg till Stockholm

Totalt 10,1 varv runt jorden med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

Plastfilm och plastpåsar byts till lock och papperspåsar

Det slamras med kantiner, smäller i en kylskåpsdörr och rasslar till i en låda med redskap i köket på Kungshults vårdboende i Helsingborg. Alldeles strax ska över 700 luncher levereras till stadens äldreboenden. Idag blir det fruktsoppa med vaniljklick till efterrätt för de äldre som har svårt att tugga. Kocken Jonas Lindahl håller upp en liten bågare, som ser ut att vara gjord av kartong, och visar hur klicken läggs däri.

– Förr var de här portionsskålarna av fossil plast, men nu när vi försöker fasa ut plasten har vi bytt till bågare gjorda av restavfall från sockerproduktion, berättar han.

Kungshult är ett av sex kök i Helsingborgs stad som det senaste året sett över användningen av engångsartiklar och fossil plast. En del kan tas bort, medan annat behöver bytas ut.

– Behöver vi plastfilm eller kan vi använda tätslutande lock istället? Kan vi byta plastredskap mot redskap av metall eller trä? Det finns ju både bra och dåliga plaster och vissa behövs mer än andra. Plastpåsar, till exempel, är svåra att byta ut. Papperspåsar funkar för bröd medan en krämig kålsallad bara trillar igenom, säger Jonas.

Jonas menar att medvetenheten om problemen med att använda plast har ökat succesivt, men betonar också vikten av att inte glömma bort vad som händer när plasten väl använts klart.

– Jag är nog lite av en sop-polis också, som är noga med att allt sorteras rätt. Det är så lätt att smutsig mjukplast exempelvis hamnar i restavfallet. Det svåraste är att förändra folks beteende. Det handlar ju inte bara om idag och imorgon, utan om framtiden också!

* Den schablon som används för beräkning av andel fossil plast i avfallsförbränningen har höjts, vilket ger en lägre fossilfri andel av uppvärmningen än förra året.

** Majoriteten av drivmedel för arbetsmaskiner syns inte i inventeringen eftersom arbetet är utlagt på entreprenader.

HÖÖR

- Höörs kommun har blivit bättre på att samla in uppgifter om drivmedel. Det är viktigt för att kunna göra en kvalitetssäker uppföljning och visa på förändringar och förbättringar över tid.
- År 2021 kommer den upphandlade skolskjutsens bussar att övergå till 100 procent förnybar HVO. Skolskjutsens klimatpåverkan, under ett genomsnittligt år, är tre gånger större än kommunens alla tjänsteresor. Även upphandlad skoltaxi övergår till 100% fossilfritt från 1 juli 2021.
- Under det gångna året har kommunen arbetat för att effektivisera och skapa nya rutiner för cykelhantering.
- I samarbete med Eslövs kommun arbetar Höörs kommun för att minska mängden mat som slängs i skolmatsalarna.

”Dieselanvändningen har sjunkit med fem procent och det förnybara bränslet HVO utgör en allt större del av kommunens drivmedelsanvändning. Många av kommunens tyngre maskiner tankar nu HVO från den egna tankstationen.”

KONTAKT
Åsa Abrahamsson

Foto: Höörs kommun

INDIKATORER

Fossilbränslefri el*

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel*

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0 varv runt jorden med flyg till Stockholm

Totalt 1,3 varv runt jorden med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

Alla vill ha första tjing på Höörs eldrivna röjsågar

Det är så kallt att andedräkten blir till rök ur munnen när Justin O’Keeffe ger sig ut på Tjurasjös is i den ännu gråa januarimorgonen. Dammen ligger mitt i centrala Höör, och här är det populärt att vandra och spana efter fåglar, men då gäller det att sikten är fri ut över vattnet eller isen.

– Den här dammen växer fort igen med snabbväxande, vattenälskande sly, och vi kan bara ge oss ut med röjsågarna nu när det är riktigt bra is, berättar Justin som är teamledare på gatu- och parkenheten i Höörs kommun.

Sedan i höstas går tre av röjsågarna på el, istället för bensen som tidigare. Det är en del av Höörs kommuns arbete med att byta ut småverktyg, såsom trimmers, lövblåsar och häcksaxar, till batteridrivna varianter. En av fördelarna, utöver att de är fossilfria, är att de är betydligt tystare.

– Här på dammen jobbar vi nära ett pensionärsboende. De är inte alltid så glada när vi kör igång klockan sju på morgonen, men med de här röjsågarna kan vi jobba tidigt utan att störa de boende, säger Justin.

Under några intensiva veckor på vintern, när isen ligger tjock, går röjsågarna nästan på heltid. Justin berättar att den andra stora fördelen med de eldrivna varianterna då märks tydligt:

– De är mycket lättare! Är man lång och stark och biffig är det kanske inga problem med bensenare, men det är vi inte alltihopa och då gör det stor skillnad att de eldrivna röjsågarna har mindre än halva vikten. Alla vill ha första tjing och hade vi kunnat få fler hade vi tagit dem direkt!

KRISTIANSTAD

- Covid-19 har gjort att fler använder digitala möten och färre åker på tjänsteresor. Kommunen ska nu diskutera hur de på bästa sätt kan dra nytta av detta för att undvika onödiga resor framöver.
- Kristianstads kommun har beslutat att förlänga klimatväxlingen, med höjda avgifter på fossila drivmedel.
- Kommunen vill öka kunskapen om fossilbränslefria arbetsmaskiner inom organisationen och ska ställa mer ambitiösa miljökrav i upphandling av arbetsmaskiner och transporter.
- Produkter och tjänster som kommunen köper in ger upphov till utsläpp av växthusgaser. Dessa utsläpp härrör från energi- och materialanvändning, vid produktion och transport av produkterna och tjänsterna, och från det avfall som så småningom uppkommer. Kristianstad kommun vill minska denna så kallade indirekta klimatpåverkan från livsmedelsinköp och genom att minska mängden matsvinn. De arbetar även med att förlänga livslängden på olika IT-produkter.

”Med en central fordonsorganisation underlättas omställningen till fossilbränslefritt.”

KONTAKT
Kajsa Aldman
Magnus Lund

Foto: Kristianstads kommun/Claes Sandén

INDIKATORER

Fossilbränslefri el*

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel*

Fossilbränslefria tjänsteresor*

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,2 varv runt jorden med flyg till Stockholm

Totalt 20,9 varv runt jorden med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020*

Eldrivna robotar klipper Kristianstads gräsplättar

I ravinen Forsakar utanför Degeberga finns inte bara två av Skånes högsta vattenfall, utan också ett friluftsbad med en ständigt välskött gräsmatta. Här jobbar nämligen en av Kristianstad kommuns robotgräsklippare. Varje sommarkväll, när tystnaden lagt sig över bassängerna, smyger den fram.

– Tidigare fick vi kanske köra fem mil enkel väg, med en stor gräsklippare, för att klippa en plätt i en timme. Sen hela vägen tillbaka igen. Men nu har vi placerat ut robotgräsklippare på de mindre orterna, vilket både sparar tid och bränsle, berättar Göran Roxhav som är enhetschef på Tekniska Förvaltningen i Kristianstad kommun.

Några månader under sommarhalvåret är kommunens gräsklippning en storslukare av bensin och diesel, både till själva klippningen och till transporterna mellan olika gräsmattor. Robotgräsklipparna, däremot, går på el och kan vara kvar på samma plats hela säsongen.

– I princip sköter de sig helt själva. Vi behöver kunna se när något har gått fel, till exempel om de går sönder, så att inte gräsmattorna står och blir oklippta. Och så måste de vara larmade och kunna styras via en app. Det enda vi behöver göra är att ta in dem och serva dem på hösten, innan vi kör ut dem på våren igen, säger Göran.

Enligt Göran har kommunens sex robotgräsklippare fungerat så bra att kommunen i år dubblar antalet. Därefter är nästa steg att undersöka hur även de större gräsklipparna kan bytas ut till eldrivna varianter.

* Samtliga kommunala bolag är inkluderade.

LUND

- För att minska användningen av fossila bränslen i arbetsmaskiner har Lunds kommun startat ett internt nätverk för medarbetare med ansvar för arbetsmaskiner.
- Förra året genomfördes en lyckad lansering av fordonspoolen i kommunhuset Kristallen, och den ska nu följas av fler pooler på andra kommunala arbetsplatser.
- Slutdatumet för kommunens interna koldioxidavgift på resor har tagits bort. Samtidigt höjdes avgiften, till exempel görs numera ett prispåslag på 50 procent för flygresor.
- I syfte att öka kunskapen om klimatfrågan hos kommunens anställda genomfördes en föreläsningsserie med lokala klimatexperter under år 2019 och 2020.
- Under året har kommunen arbetat med återbruk och återvinning av byggmaterial och fasta inventarier på Svaneskolan i Lund.

”När vi började med projektet för fem år sedan låg vi med den tidens mått riktigt bra till. Sedan dess har vi minskat användningen av fossil energi med 93 procent! Nu jobbar vi för att även dagens fossilenergianvändning snart ska vara historia.”

KONTAKT

Elin Dalaryd
Karin Lindholm
Åse Dannestam

INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,1 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 6,9 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el,
uppvärmning, drivmedel
och tjänsteresor år 2020

”Att cykla tar inte energi, det ger energi”

Vanligtvis ekar det tomt i cykelförrådet på Modersmålscentrum i Lund. De runt 60 cyklarna, som just nu står tätt i förrådets cykelställ, används flitigt av kommunens modersmåls lärare för att ta sig mellan skolorna. Men den här vårdagen håller pandemin ännu sitt grepp om Skåne och all undervisning sker på distans. Då får cyklarna vila, berättar Styrmir Barkarson, som är biträdande chef på Modersmålscentrum i Lund.

– Många av våra lärare väntar verkligen på att kunna ge sig ut med cyklarna igen när pandemin är över. De pratar om att det är uppfriskande att få både motion och frisk luft mellan skolorna och att de blir laddade till 100 procent. Att cykla tar inte energi, det ger energi, säger Styrmir.

Tidigare kördes mycket bil mellan skolorna, men sedan 2012 har bilanvändningen halverats genom ett succesivt arbete för att öka cyklandet. Lärarna har fått bra cyklar och elcyklar, men det har också blivit enklare att exempelvis transportera material. Styrmir berättar att de satt extra korgar på cyklarna, fixat ergonomiska rygsäckar, skaffat lättare datorer eller läsplattor och övergått till fler digitala läromedel.

– Vi ålägger ingen att cykla, men vi uppmuntrar. Sen tar det ju en stund att cykla till Södra Sandby eller Torna Hällestad, men samtidigt vinner vi mycket tid på att slippa åka bil mellan skolorna inne i Lund. Det jämnar ut sig!

MALMÖ

- Malmö stad sköter från och med april 2021 alla sina grönytor i egen regi. Detta ställer stora krav på att hitta lämpliga fossilbränslefria, helst emissionsfria, arbetsmaskiner och arbetsfordon. Därför har ett samarbete med flera andra kommuner inletts för att gemensamt ställa krav i upphandlingar och därmed öka efterfrågan på utsläppsfria arbetsmaskiner på marknaden.
- Trots en nästan helt fossilbränslefri fordonsflotta tankades cirka 400 000 liter bensin och diesel under år 2020. Nu kartlägger Malmö stad tankningsstatistiken för att underlätta en förändring. Till exempel har en instruktionsfilm tagits fram som visar hur det går till att tanka biogas. Målet är att det ska vara lätt att göra rätt.
- Under det gångna året har Malmö stad även fokuserat på att få in klimatkrav på transporter i fler avtal. Bland annat finns nu klimatkrav på leveranser av städ- och serveringsprodukter, sjukvårdsmaterial och frukt och grönt. Kraven kommer följas upp för att se till att de efterlevs.

”Äntligen är Mötes- och resepolicyn antagen! Men ett styrdokument gör inte jobbet av sig självt så nu är det dags att växla upp arbetet med att skapa incitament för medarbetarna att göra hållbara resval i vardagen.”

KONTAKT
Anna Lindblad
Lotta Hansson

Foto: Anna Hållams

INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning *

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 1,7 varv runt jorden med flyg till Stockholm

Totalt 7,8 varv runt jorden med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020*

Pickupen som smyger fram bland Malmös rosor

Tidigt på våren, när björkarnas blad ännu är som musöron, är det dags att beskära rosor. Till sin hjälp har Mikael Jakobsson, som är parkarbetare i Malmö stad, en pickup med flak att lasta grenar och ris på. Sedan drygt ett år tillbaka går bilen på el.

– Innan hade vi en dieseldriven bil, men den var mycket klumpigare. Den här är helt luktfri och nästan helt tyst. Och så är den mycket smalare och smidigare, så vi kommer fram på gångbanorna nära planteringarna där vi ska arbeta, berättar Mikael.

Inför köpet jämförde Serviceförvaltningen olika alternativ och konstaterade att en elbil skulle bli betydligt billigare per mil än en dieselbil, även om batterierna behöver bytas efter ett antal år.

Finns det inga nackdelar då? Mikael menar att det mest handlar om småsaker.

– Den har ju ingen dragkrok, eftersom batteriet inte är tillräckligt kraftigt. Och så är flaket ganska litet, men vi ska ändå inte hålla på och släpa massa ris utan då ringer vi en lastbil. Körsträckan skulle ju också kunna vara ett problem, men oftast har vi halva batteriet kvar på kvällen.

Mikael avslutar med att berätta att hans kollega var skeptisk till en början, men att han nu är övertygad.

– Om en eller två generationer tror jag att de kommer undra hur vi kunde köra på diesel idag. Det var illaluktande och man behövde hålla på och växla. Vi kan inte tänka oss någon annan bil än elbil idag!

* Malmö stad har avtal om 100% förnybar fjärrvärme. Genom detta är Malmö stad med och investerar i mer förnybar energi till fjärrvärmesystemet och utsläppen av växthusgaser beräknas till noll.

TOMELILLA

- Gatukontoret har ställt om och tankar numera det förnybara bränslet HVO i sina fordon och arbetsmaskiner.
- Tomelilla kommun kommer att upphandla ett nytt boknings- och administrationssystem för sina fordon. Det förväntas leda till effektivare användning av kommunens fordon och på sikt kommer det kanske inte behövas lika många fordon som idag.
- Kommunen arbetar för att minska matsvinn, så att livsmedel inte ska slängas i onödan. Parallellt pågår arbete för att minska engångsartiklar i kommunens kök. Under året kommer testkök att användas för att undersöka vad som kan bytas ut och hur man kan göra istället för att använda engångsprodukter.
- Ett nytt livskvalitetsprogram är beslutat. Det är kommunens styrdokument för att arbeta med hållbarhetsfrågor kopplat till miljö och folkhälsa.

”Det är roligt att så många fantastiska kollegor hjälps åt för att minska förvaltningens klimatpåverkan!”

KONTAKT
Ida Abrahamsson

INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,1 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 2,4 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

Samordnade transporter ger vildsvin på menyn

Det skramlar från hjulen på mjölkvagnarna när de en efter en rullas av från lastbilen och vidare in i det stora kylrummet på omlastningsterminalen i Tomelilla. Här samlastas mat från olika leverantörer, så att färre och fullare lastbilar kan köra ut den till skolor och äldreboenden. Mitt bland säckarna med morötter och backarna med äpplen jobbar Ingela Dejenfelt, som är måltidschef och logistiksamordnare på Tomelilla kommun.

– Vi har arbetat länge med samordnad varudistribution, men det är ett ständigt arbete med att se över logistiken för att minska transporter. Våra samlastningsbilar, som går på gas, passar exempelvis på att hämta upp äpplen i Kivik och kalkon i Ingelsta när de ändå går förbi där, berättar Ingela.

Samordningen gör det möjligt att jobba med många små, lokala livsmedelsleverantörer, utan att det blir alldeles för många transporter till kommunens verksamheter. Lokala leverantörer gör det också enkelt att anpassa måltiderna efter säsong och behov, berättar Ingela.

– Vi insåg att vildsvin är ett klimatsmart kött som behöver ätas för att inte förstöra landskapet. Då kunde vi snabbt ta in det från leverantören i Brösarp. Skolbarnen sa först att det verkade äckligt, men vi gjorde lasagne av färsen och då tyckte de att det var väldigt gott.

Just nu arbetar Tomelilla kommun vidare med att minska klimatutsläppen från sina måltider, bland annat genom att beräkna olika maträtters klimatpåverkan och mäta mängden matsvinn.

HÖRBY

”Under året har oljepannor ersatts med värmepumpar. Därmed har nästan hälften av oljeanvändningen plockats bort.

Vi vill fortsätta vårt arbete med att effektivisera energianvändningen i fastighetssektorn och vi hoppas kunna anta en energi- och klimatplan under året.”

KONTAKT
Ida Linné

INDIKATORER

Fossilbränslefri el*

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel*

Fossilbränslefria tjänsteresor*

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,1 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 3,9 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

* Hela kommunens organisation ingår samt Hörbybostäder AB och Hörby Industrifastighets AB. Skolskjuts som drivs i egen regi (ca 50%) redovisas under drivmedel.

OSBY

”Numera kan vi tanka det förnybara drivmedlet HVO på två platser, i Lönsboda och Osby. Flera fordon i den kommunala verksamheten kan därmed ersätta diesel med HVO. Under året har dessutom 25 nya elbilar köpts in och börjat rulla i kommunen.

Uppvärmningen har blivit ännu grönare då 90 kubikmeter fossil olja har plockats bort till förmån för förnybara alternativ.”

KONTAKT
Lennart Erfors

INDIKATORER

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,1 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 2,9 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

SVALÖV

”Vår fordonsflotta håller på att elektrifieras och under året har vi upphandlat palmoljafri HVO100 som ska användas i de fordon som ännu inte kan elektrifieras.

Vi har även arbetat med att minska klimatpåverkan från skolmaten med mycket goda resultat som följd.”

KONTAKT

Balthazar Mandahl Forsberg

INDIKATORER

Fossilbränslefri el*

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel**

Fossilbränslefria tjänsteresor**

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

Totalt 0,9 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 7,4 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

* Samtliga verksamheter i Svalövs kommun, Svalövslokaler och NSVA ingår. SvalövsBostäder, LSR och Söderåsens miljöförbund ingår inte.

** Samma uppdelning som för fotnot A förutom att NSVA inte ingår.

YSTAD

”Under året har 38 nya laddstationer för elbilar installerats och som en följd av det har även 20 nya elbilar beställts. De nya elbilarna kommer i huvudsak ersätta befintliga dieslbilar.

I kommunens fjärrvärmeverk har den sista lilla mängden olja ersatts av det förnybara bränslet RME.”

KONTAKT

Andreas Johansson
Paula Larsson-Jarl
Mona Ohlsson-Skoog

INDIKATORER

Fossilbränslefri el*

Fossilbränslefri uppvärmning*

Fossilbränslefritt drivmedel*

Fossilbränslefria tjänsteresor**

TJÄNSTERESOR ÅR 2020

Ett varv runt jorden är ca 40 000 kilometer

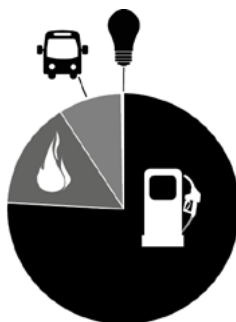

Totalt 0,6 varv
runt jorden
med flyg till Stockholm

Totalt 6,4 varv
runt jorden
med privat bil i tjänst

UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

Utsläpp av CO₂ från el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor år 2020

* Kommunens verksamheter och bolag ingår, förutom Ystad industrifastigheter, Ystad Saltsjöbad och Ystads Teater AB.

** Omfattar inte bolagen.

REGIONALA ORGANISATIONER

Vi har valt att redovisa hur långt de tre regionala organisationerna, som utgör Klimatsamverkan Skåne, har kommit i sitt arbete för att bli fossilbränslefria.

Offentliga organisationer har en viktig roll i energiomställningen och har flera verktyg att använda sig av för att agera förebilder, exempelvis som beteendepåverkare, kommunikatör, kravställare och verksamhetsutövare.

LÄNSSTYRELSEN SKÅNE

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

För el, uppvärmning och tjänsteresor ingår Länsstyrelsens kontor i Malmö, Kristianstad, residenset samt naturum och förvaltningskontor i parkerna Kullaberg, Söderåsen och Stenshuvud. Den mindre mängd fossila bränsle som finns kvar inom uppvärmningen kommer från residenset som ägs och förvaltas av Statens fastighetsverk. Inom tjänsteresorna saknas uppgifter för taxi och båt. Drivmedelsanvändningen kommer från bilar och arbetsfordon i parkerna, skötselgruppens bilar, landshövdingens bil och serviceenhetens bilar. Dessutom ingår hyrda bilar (från AVIS och Hertz).

SKÅNES KOMMUNER (FÖRE DETTA KOMMUNFÖRBUNDET SKÅNE)

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

För elanvändning och uppvärmning ingår kontorslokalerna i Lund. Organisationen Skånes Kommuner har inga egna fordon eller tjänstebilar, istället har bilpoolsföretagen Sunfleet och M använts under år 2020. I tjänsteresor ingår körning med privat bil, flygresor och längre tågresor.

REGION SKÅNE

Fossilbränslefri el

Fossilbränslefri uppvärmning

Fossilbränslefritt drivmedel

Fossilbränslefria tjänsteresor

När det gäller el och uppvärmning innefattas alla egenägda fastigheter. För drivmedelsanvändning ingår alla fordon från samtliga förvaltningar och folktandvården (inklusive poolbilar, verksamhetsbundna bilar, ambulanser samt övriga interna transporter såsom budbilar och lastbilar). Det som är inräknat i tjänsteresor är tåg och buss (inrikes och utrikes), flyg (inrikes och utrikes), taxi, privat bil och resor med Skånetrafiken.

NYA VANOR

EFFEKTIVARE TRANSPORTER

ÖKAD LIVSLÄNGD FÖR IT PRODUKTER
CIRKULÄRT BYGGANDE BIOGASTÄNKNING

DIGITALA MÖTEN

MINSKA ENGÅNGSARTIKLAR LÄTTILLGÄNGLIG INFORMATION
DIALOG MED LEVERANTÖRER MILJÖKRAV VID UPPHANDLING

ERFARENHETSUTBYTE MILJÖSPENDANALYS **SAMARBETE**

FOSSILBRÄNSLEFRIA TJÄNSTERESOR

BOKNINGSBARA TJÄNSTEBILAR ÅTERBRUK AV BYGGMATERIAL
TESTCYKLISTER MÖTES- OCH RESEPOLICY SAMORDNAD FORDONSFLOTTA
FÄRRE TJÄNSTERESOR TILLGÄNGLIGA TJÄNSTECYKLAR

EFFEKTIV FORDONSANVÄNDNING FÖRMÅNSCYKEL

KOMMUNIKATION KLIMATVÄXLING MINSKAT MATSVINN

LEDARSKAP OCH INSPIRATION NUDGING ELBILAR

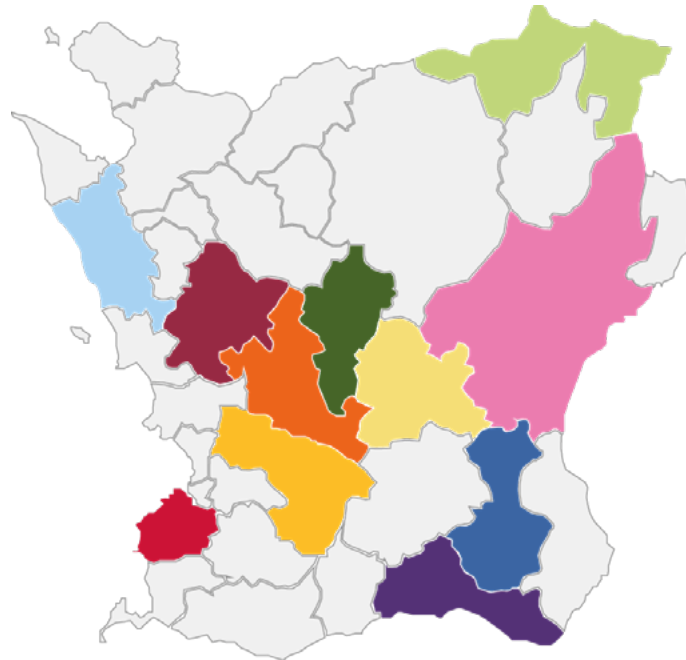
FOSSILBRÄNSLEFRIA FORDON OCH ARBETSMASKINER

MÅLUPPFÖLJNING PLASTBANTNING I SKOLKÖK KLIMATUTBILDNING

ELDRIVNA ARBETSMASKINER KLIMATSMART MAT **SAMVERKAN**

KLIMATSMART OFFENTLIG KONSUMTION

MÄSSA FÖR TUNGA FORDON OCH ARBETSMASKINER GÅNG, CYKEL, KOLLEKTIVTRAFIK

Vi utmanar fler kommuner att arbeta för att bli fossilbränslefria.

Bli inspirerad och läs mer på

www.kfsk.se/fbf

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden